

[Niels Helveg Petersen.]

egentlige og mere positive arbejdsopgaver. Men betænkighederne svinder noget, fordi det hidtil i praksis har været således, at mødrehjælpsinstitutionerne har trukket det store læs med at tilvejebringe de oplysninger, der har ført til sterilisation, og ved at samrådene allerede, omend uformelt og uden for deres egentlige virksomhed og kompetence, har fungeret som rådgivende instans for hospitalernes læger i disse spørgsmål. Jeg lægger imidlertid afgørende vægt på, at mindretallet udtaler, at mødrehjælpsinstitutionerne må gives midler til virkelig effektivt at kunne løse deres opgaver, hvis flertallets indstilling bliver fulgt. I det hele taget ønsker jeg på mit partis vegne at give udtryk for, at det har knebet meget med at give mødrehjælpsinstitutionerne tilstrækkelig bevillingsmæssig opbakning over for de store og betydningsfulde opgaver, der er henlagt til dem. Jeg håber, der i udvalget vil være enighed om, at man bør se meget nøje på dette forhold.

De betingelser, der skal være opfyldt for opnåelse af sterilisation, er meget rummelige. Jeg tror, det er rigtigt, som det er anført i betænkningen, at bestemmelserne er så rummelige, at man har lov til at gå ud fra, at ingen velmotiverede ansøgninger vil blive afslået. Jeg finder imidlertid, at meget taler for at forlade princippet om, at der skal gives tilladelse til sterilisation, og i stedet gøre adgang til sterilisation principielt fri. To kommissionsmedlemmer tilslutter sig denne tanke. Efter min opfattelse burde lovens princip vendes om, således at der i princippet var en fri adgang, men dog således, at sterilisation kunne afslås, hvis tungtvejende årsager talte imod. Tungtvejende årsager vil i denne sammenhæng sige årsager af forbigående og ikke varig karakter. I disse tilfælde burde der være mulighed for at afslå ønsket om et steriliserende indgreb; i alle andre tilfælde burde adgangen være fri. Jeg kan ikke se, at vægtige hensyn taler imod en sådan ordning.

Flertallet i kommissionen argumenterer til støtte for sit standpunkt først og fremmest med, at sterilisationen som uigenkaldelig er et meget alvorligt indgreb. Chancerne for refertilisering er meget ringe. Jeg

er enig i, at det er et alvorligt indgreb, men netop af denne grund må man vel også have lov til at gå ud fra, at sterilisation kun vil blive søgt i tilfælde, hvor ansøgeren virkelig føler, at det ville være en væsentlig lettelse at blive steriliseret. Faren for misbrug er ikke særlig nærliggende.

I denne forbindelse synes jeg, det er vigtigt at pege på, at der er sket meget store fremskridt på antikonceptionens område. Som følge heraf synes jeg, man har lov til at gå ud fra, at sterilisation vil blive et ret ualmindeligt indgreb, som kun vil blive søgt i tilfælde, hvor brug af antikonceptionelle midler af fysiske eller psykiske årsager ikke er pålidelig.

Jeg må også lægge betydelig vægt på, at det er tiltalende, at normale mennesker, der i øvrigt har fuld råderet over deres person, har ret til at kræve at blive steriliseret. Videre ser jeg en fordel i, at sterilisation sidestilles med andre almindelige operative indgreb, hvortil tilladelse ikke er fornøden. Principielt fri adgang til sterilisation vil stille parterne i et ægteskab friere i deres afgørelse af, hvem af dem der skal lade sig sterilisere. Også dette peger i retning af at gøre adgangen til sterilisation fri.

Der er ikke mindst, tror jeg, sket en betydelig udvikling i hele befolkningens syn på seksuelle spørgsmål og spørgsmål i forbindelse hermed i de 2½ år, der er gået, siden kommissionen afgav sin betænkning. Jeg håber, at lovgivningen på dette område kan blive indrettet således, at folketinget følger denne udvikling op. Danmark har tidligere været foregangsland. Der er ikke stærke holdepunkter for ikke at gøre sterilisation til en ret i alle tilfælde, hvor årsagerne til ønsket om sterilisation må anses for at være af varig karakter. Hvis der kan vindes gehør for disse synspunkter, siger det sig selv, at konsekvenserne er ganske vidtgående og må give anledning til en dybtgående drøftelse bl. a. af lægernes stilling og af samrådenes indplacering.

Det foreliggende lovforslag giver ikke anledning til skarp kritik, men jeg vil på mit partis vegne udtrykke ønsket om, at vi kan komme noget længere end til blot at stadfæste en praksis, som i forhold til befolkningens indstilling til disse problemer allerede er bagud for sin tid.